

Motion till riksdagen 2011/12:Fi10

**av Erik Almqvist och Johnny Skalin (SD)
med anledning av prop. 2011/12:66**

Godkännande av Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – stabilitetsmekanism för euroländer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2011/12:66 Godkännande av Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – stabilitetsmekanism för euroländer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EFSM (European Financial Stability Mechanism) avskaffas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att Sverige får ett formellt undantag från att införa euron som valuta i likhet med Storbritannien och Danmark.

Motivering

Propositionen föreslår att Sverige ska godkänna fördragsändringar som ligger till grund för att ESM (European Stability Mechanism) ska ersätta EFSM (European Financial Stability Mechanism) samt EFSF (European Financial Stability Facility) och därefter fungera som permanent stabilitetsmekanism för euroländerna. Emedan propositionen huvudsakligen berör just EMU-området är det av vikt att framhålla relevansen även för Sveriges del.

Sverige har i enlighet med nuvarande förordning och i enlighet med Sveriges medlemskap i EU en formell och legal skyldighet att gå med i det tredje steget i EMU och införa euron som valuta. Till skillnad från exempelvis Storbritannien och Danmark har vi inget formellt undantag från detta.

Fel! Okänt namn på

Detta kommer som ett resultat av en närmast nonchalant motvilja från regeringen mot en bred diskussion i frågan, trots kritiskt opinionsläge och resultat från tidigare folkomröstning. Regeringens ovilja att förhandla fram ett formellt undantag gör att vi måste förhålla oss till ett eventuellt framtida medlemskap i EMU:s tredje steg och att vi därmed också måste ha synpunkter på det som i dag är att betrakta som EMU-områdets angelägenheter.

Sverigedemokraterna ställer sig starkt negativa till att Sverige, i en eventuell framtid som euronation, ska tvingas låna ut pengar efter beslut på federal nivå. ESM:s kapital är inledningsvis tänkt att uppgå till 700 miljarder euro. Det motsvarar hela svenska statens utgifter för sju år.

ESM föreslås styras av respektive lands finansministrar. Även om beslut huvudsakligen ska tas enhälligt så öppnar förslaget upp för beslut genom kvalificerad majoritet under vissa förhållanden. En svensk finansminister kan alltså med enkelhet bli överkörd, emedan röstetalet baseras på respektive lands andel av ESM:s kapital, vilket i sin tur baseras på andelen av befolkningen respektive bruttonationalprodukten.

Det är givetvis otänkbart för Sverigedemokraterna att låta någon annan än det svenska folkets valda företrädare förfoga över så pass stora summor av vad som i grunden är svenska skattepengar. Till yttermera visso är Sverigedemokraternas förtroende för denna samling individer, som alltså är tilltänkta såsom blivande ESM-råd, tämligen begränsat givet historiken avseende deras förmåga att skapa tillit, stabilitet och lugn och ro på de finansiella marknaderna.

Vidare är det högst oklart huruvida denna typ av åtgärd är att föredra på lång sikt, och om den överhuvudtaget är långsiktigt hållbar. Propositionen avslöjar själv sin egen akilleshäls:

När bestämmelserna om den ekonomiska och monetära unionen (EMU) infördes genom Maastrichtfördraget, som trädde i kraft 1993, gjordes valet att inte i den institutionella arkitekturen för EMU innefatta någon finansiell stödmekanism för euroländer. Detta föreföll rationellt eftersom endast ekonomiskt och finansiellt stabila länder skulle kunna kvalificera sig för att införa euron. Man befarade också en risk för att möjligheten till hjälpaktioner skulle minska ländernas eget ansvarstagande för sin ekonomi.

Denna logik, som nu alltså förkastas, gäller i själva verket lika mycket nu som då. Konsekvensen på längre sikt av att hela tiden "lösa ut" den som försatt sig i skuld minskar givetvis incitamenten att hålla sig med sunda statsfinanser. Samma resonemang används – helt riktigt – inom bankväsendet, där flera banker tar på sig orimliga risker med vetskapen om att staten, och i förlängningen skattebetalarna, står för kostnaden om det skulle vilja sig riktigt illa.

I sammanhanget bör det även konstateras att en stor del av finansieringen från krismekanismerna används för att hålla europeiska banker under armarna. Att genomgå ett regelrätt stålbad är givetvis inte att föredra på kort sikt, men att hela tiden skjuta det framför sig är heller inte långsiktigt hållbart. Det är på sitt sätt fascinerande att det som framstod som uppenbart för bara några år sedan, och som är ett fullt korrekt allmängiltigt resonemang, helt enkelt inte tycks äga sin riktighet längre.

Fel! Okänt namn på

En viktig fråga i sammanhanget är Sveriges åtaganden i EFSM, där vissa förespråkar ESM enkom för att undslippa EFSM. Sverigedemokraterna hävdar dock att man kan konstatera att skapandet av krismekanismer för att hantera de ökade räntor som mötte flera europeiska länder kan ha saknat rättsligt stöd i fördragen. Användandet av artikel 122 för att inrätta de tillfälliga mekanismerna delade den juridiska expertisen i två delar.

Som framgår av vetenskapliga studier som publicerats efter euromötet och ministerrådets möten i maj 2011 finns det all anledning att ifrågasätta huruvida artikel 122 verkligen gav EU rätt att inrätta EFSM, till och med villkorat och tillfälligt, som ett svar på Greklandskrisen.

Huvudsakliga invändningar mot artikel 122 som rättslig grund för de nuvarande mekanismerna är att krisen inte var utanför Greklands och Irlands kontroll, utan snarare självförvållade, och att det inte heller var någon osedvanlig händelse som låg till grund för, i vart fall, Greklands kris. Det kan noteras att House of Commons European Scrutiny Committee vid sin prövning av artikel 136 funnit att artikel 122 knappast kunde ligga till grund för EFSM och att EU inte hade rätt att inrätta mekanismen med artikeln som rättslig grund. Även en snabbanalys av Svenska institutet för europapolitiska studier fann i juni 2011 att det var juridiskt kontroversiellt att använda artikel 122 för mekanismerna.

Tyvärr har det inte skett någon rättslig prövning av frågan. Det finns till och med tvivel som lyser igenom i slutsatserna från Europeiska rådet i december 2010, där toppmötet fastställer att man är överens om att inte använda artikel 122 för krismekanismer.

Mekanismerna borde inte ha antagits förrän en grundlig juridisk prövning gjorts. Nu skedde så inte. Enligt Sverigedemokraternas mening borde fler länder ha verkat för att få frågan om förordningen prövad i sina respektive författningsdomstolar eller, bäst av allt, tagit frågan till EU-domstolen för att få fastställt huruvida rådet och kommissionen verkligen har agerat inom ramen för fördragen.

Sverigedemokraterna anser att Sverige borde ha hänskjutit frågan till EU-domstolen för en prövning av den rättsliga grunden för EFSM-förordningen. Således torde Sverige ändå komma ifrån sitt borgensåtagande i EFSM. På grund av det oklara rättsläget och för att skydda svenska skattepengar bör regeringen driva linjen att EFSM ska avskaffas.

De länder som försatt sig i en situation där de inte längre styr över sin penningpolitik må givetvis lösa sina respektive problem och utmaningar så som de själva finner bäst, och Sverigedemokraterna lägger ingen direkt värdering i det. Däremot, så länge Sverige riskerar att dras djupare in i eurosamarbetet så måste Sverige ta avstånd från ömsesidiga åtaganden liksom ESM.

Det står dock euroländerna fritt att upprätta bilaterala låneavtal sinsemellan även om det förmodligen vore att föredra om de åter finge kontroll och självständighet över sin penningpolitik. Det rimliga för svensk del i nuläget är att Sverige förhandlar fram ett formellt undantag från att införa euron som valuta, och så länge så inte är fallet nödgas vi avslå alla ändringar i linje med vad propositionen anför.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 mars 2012

Erik Almqvist (SD)

Johnny Skalin (SD)